

STUDIEPLAN FOR SPEDBARNSOBSERVASJONSSEMINAR

Spedbarnsobservasjon har som målsetting å øke forståelse for eget og pasientens bidrag i en terapeutisk relasjon og fremme utviklingen av terapeutisk holdning.

Arbeidsmetode

Spedbarnsobservasjon innebærer at deltagerene på seminaret følger et spedbarn fra fødsel og i minimum ett år der man en time, en gang i uken observerer spedbarnet hjemme i sine naturlige omgivelser.

Kandidaten deltar i en seminargruppe som møtes ukentlig eller annen hver uke. Deltagernes observasjoner legges fram på seminaret. Framleggelsene skal anonymiseres og makuleres umiddelbart etter seminaret er slutt. Deltageren tilbyr ikke profesjonell hjelp til familien, men er tilstede som ”beskjeden gjest”. Ved avslutning av seminaret oppfordres deltagerne til å skrive en rapport som legges fram for seminargruppen. Seminargruppen er på mellom tre og fem personer.

Læringsmål/temaer

- Fremme utviklingen av kandidatens terapeutiske holdning. Kandidaten skal bli bevisst egne følelser og reaksjoner og utvikle evnen til å romme disse i møtet med spedbarnet og dets omsorgspersoner.
- Oppøve evnen til å skille mellom det som observeres og de tolkninger som knyttes til observasjonen.
- Øke deltagerens evne til å romme følelser over tid, uten å måtte handle.
- Komme i kontakt med og få større forståelse for ordløse tilstander.
- Utvikle rom for refleksjon og sensitivitet for emosjonelle erfaringer.
- Øke kandidatens kunnskap om spedbarnets motoriske, kognitive og emosjonelle utvikling.
- Øke kandidatens forståelse for spedbarnets tilknytningsprosesser og relasjonelle utvikling, samt betydningen av barnets plass i familien.

Spedbarnsobservasjonsseminarets målsetning er todelt. På den ene siden skal seminaret øke forståelsen for spedbarnets emosjonelle, kognitive og motoriske utvikling i relasjon til dets omsorgspersoner. På den annen side skal seminaret øke kandidatens kontakt med de følelser og tanker som vekkes i en selv i møtet med spedbarnet.

Spedbarnets uttrykk mobiliserer til handling. I stedet for å handle er det viktig å forstå. Dette innebærer utvikling av et rom for refleksjon og utviklingen av en sensitivitet for emosjonelle erfaringer slik at man kan romme følelser over tid uten å agere dem ut.

Som observatør skal man være tilstede som en ”beskjeden gjest” og etterstrebe en ikke-vurderende holdning. Denne måten å forholde seg på, er en viktig del av en terapeutisk holdning.

Spedbarnets uttrykk er språkløst, og ved å følge mor/far og barn i deres utfordringer og løsninger, vil man øke evnen til bedre å forstå nonverbal kommunikasjon. Man kan observere hvordan emosjonene på sitt mest rudimentære nivå er kroppslig forankret, og hvordan disse følelsene utvikles og blir tillagt mening gjennom morens/farens emosjonelle gjensvar.

Personlighetsutviklingen skjer i nær relasjon til omsorgsgiverne. Deltageren får erfare spedbarnets sårbarhet, følge hvordan tidlige tilknytningsmønstre dannes og hvordan løsnings- og mestrings-strategier utvikles.

Spedbarnsobservasjon har overføringsverdi til psykoterapeutisk arbeid. Nonverbale uttrykk kommer også til syne i behandlingsrommet og kan lettere gjenkjennes i møtet med både barnet, ungdommen og den voksne pasienten.

Erfaring deltagerne får gjennom en spedbarnsobservasjon, gir anledning til en inngående og mer personlig forankret forståelse av psykoanalytiske begreper. Den psykoanalytiske forståelsesmåten med støtte fra spedbarnsforskning, kan belyse komplekse prosesser som utspiller seg i nære relasjoner.

På seminaret drøftes også etiske aspekter ved observasjonen, og deltageren blir bevisstgjort sin rolle i familien.

Varighet

Seminaret innebærer observasjon av et spedbarn fra fødselen gjennom det første leveåret, minimum 40 observasjonstimer. Seminaret varighet er regnet til omlag 1 ½ år. Det avsluttes når samtlige deltagere har gjennomført sin observasjon.

Godkjenningskrav

For å få godkjent seminaret, må deltageren ha gjennomført minst 40 timers observasjon og vært tilstede minimum 80 % av seminartiden.